

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC 80 (82)

ISSN 1857-7059

ГОДИШЕН ЗБОРНИК

2016

YEARBOOK

2016

ГОДИНА 7
БРОЈ 8

VOLUME VII
NO 8

GOCE DELCEV UNIVERSITY - STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ГОДИШЕН ЗБОРНИК
2016
YEARBOOK

ГОДИНА 7
БР. 8

VOLUME VII
NO 8

GOCE DELCEV UNIVERSITY – STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

ГОДИШЕН ЗБОРНИК ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

За издавачот:

доц. д-р Драгана Кузмановска

Издавачки совет

проф. д-р Блажо Боев

проф. д-р Лилјана Колева-Гудева

проф. д-р Виолета Димова

доц. д-р Драгана Кузмановска

проф. д-р Луси Караниколова -Чочоровска

проф. д-р Светлана Јакимовска

доц. д-р Ева Горѓиевска

Редакциски одбор

- проф. д-р Ралф Хајмрат – Универзитет од Малта, Малта
проф. д-р Нецати Демир – Универзитет од Гази, Турција
проф. д-р Ридван Цанин – Универзитет од Едрене, Турција
проф. д-р Стана Смиљковиќ – Универзитет од Ниш, Србија
проф. д-р Тан Ван Тон Та – Универзитет Париз Ест, Франција
проф. д-р Карин Руке Бритен – Универзитет Париз 7 - Дени Дидро, Франција
проф. д-р Роналд Шејфер – Универзитет од Пенсилванија, САД
проф. д-р Кристина Кона – Хеленски Американски Универзитет, Грција
проф. д-р Златко Крамариќ – Универзитет Јосип Јурај Штросмаер, Хрватска
проф. д-р Борјана Просев-Оливер – Универзитет во Загреб, Хрватска
проф. д-р Татјана Гуришиќ-Беканович – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора
проф. д-р Рајка Глушица – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора
доц. д-р Марија Тодорова – Баптистички Универзитет од Хонг Конг, Кина
доц. д-р Зоран Поповски – Институт за образование на Хонг Конг, Кина
проф. д-р Елена Андонова – Универзитет „Неофит Рилски“, Бугарија
м-р Диана Мистреану – Универзитет од Луксембург, Луксембург
проф. д-р Сузана Буракова – Универзитет „Павол Јозев Сафарик“, Словачка
доц. д-р Наташа Поповиќ – Универзитет во Нови Сад, Србија
проф. д-р Светлана Јакимовска, доц. д-р Марија Кукубајска, проф. д-р Луси Караниколова-Чочоровска, доц. д-р Ева Горѓиевска, проф. д-р Махмут Челик,
проф. д-р Јованка Денкова, доц. д-р Даринка Маролова, лектор д-р Весна Коцева, виш лектор м-р Снежана Кирова, лектор м-р Наталија Поп-Зариева, лектор м-р Надица Негриевска, лектор м-р Марија Крстева

Главен уредник

проф. д-р Светлана Јакимовска

Одговорен уредник

доц. д-р Ева Горѓиевска

Јазично уредување

Даница Гавриловска-Атанасовска
(македонски јазик)

лектор м-р Биљана Петковска, лектор м-р
Крсте Илиев, лектор м-р Драган Донеv
(англиски јазик)

Техничко уредување

Славе Димитров, Благој Михов

Редакција и администрација

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип
Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ 10-А
п. факс 201, 2000 Штип
Р. Македонија

YEARBOOK FACULTY OF PHILOLOGY

For the publisher:

Ass. Prof. Dragana Kuzmanovska, PhD

Editorial board

Prof. Blazo Boev, PhD

Prof. Liljana Koleva-Gudeva, PhD

Prof. Violeta Dimova, PhD

Ass. Prof. Dragana Kuzmanovska, PhD

Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

Ass. Prof. Eva Gjorgjievska

Editorial staff

Prof. Ralf Heimrath, PhD— University of Malta, Malta

Prof. Necati Demir, PhD— University of Gazi, Turkey

Prof. Ridvan Canim, PhD— University of Edrene, Turkey

Prof. Stana Smiljkovic, PhD— University of Nis, Serbia

Prof. Thanh-Vân Ton-That, PhD— University Paris Est, France

Prof. Karine Rouquet-Brutin PhD— University Paris 7 – Denis Diderot, France

Prof. Ronald Shafer— University of Pennsylvania, USA

Prof. Christina Kkona, PhD— Hellenic American University, Greece

Prof. Zlatko Kramaric, PhD— University Josip Juraj Strosmaer, Croatia

Prof. Borjana Prosev – Oliver, PhD— University of Zagreb, Croatia

Prof. Tatjana Gurisik- Bekanovic, PhD— University of Montenegro, Montenegro

Prof. Rajka Glusica, PhD— University of Montenegro, Montenegro

Ass. Prof. Marija Todorova, PhD— Baptist University of Hong Kong, China

Ass. Prof. Zoran Popovski, PhD— Institute of education, Hong Kong, China

Prof. Elena Andonova, PhD— University Neofilt Rilski, Bulgaria

Diana Mistreanu, MA— University of Luxemburg, Luxemburg

Prof. Zuzana Barakova, PhD— University Pavol Joseph Safarik, Slovakia

Ass. Prof. Natasa Popovik, PhD— University of Novi Sad, Serbia

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD, Ass. Prof. Marija Kukubajska, PhD, Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD, Ass. Prof. Eva Gjorgjievska, PhD, Prof. Mahmut Celik, PhD, Prof. Jovanka Denkova, PhD, Ass. Prof. Darinka Marolova, PhD, lecturer Vesna Koceva, PhD, lecturer Snezana Kirova, MA, lecturer Natalija Pop-Zarieva, MA, lecturer Nadica Negrievska, MA, lecturer Marija Krsteva, MA

Editor in chief

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

Managing editor

Ass. Prof. Eva Gjorgjievska, PhD

Language editor

Danica Gavrilovska-Atanasova

(Macedonian language)

lecturer Biljana Petkovska, lecturer Krste

Iliev, lecturer Dragan Donev

(English language)

Technical editor

Slave Dimitrov, Blagoj Mihov

Address of editorial office

Goce Delchev University

Faculty of Philology

Krste Misirkov b.b., PO box 201

2000 Stip, Republic of Macedonia

СОДРЖИНА CONTENTS

Јазик

- Надица Негрневска, Драган Донеv**
РАЗЛИКИ МЕЃУ ШПАНСКИОТ И ИТАЛИЈАНСКИОТ ЈАЗИК
ОД ФОНОЛОШКА ГЛЕДНА ТОЧКА 9
- Сања Спасковска**
ЗА ДИЈАЛЕКТНИТЕ НАЗИВИ НА БУБАМАРАТА (Coccinellidae)
И НАРОДНАТА СИМБОЛИКА ВО ШТИПСКО 19
- Марија Леонтиќ**
ПОТЕКЛО, АДАПТАЦИЈА И СЕМАНТИКА НА ТУРСКИОТ
СУФИКС -ди/-ти /-DI/ (-di, -di, -du, -dū, -ti, -ti, -tu, tū)
ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК 27
- Пацка Тасева**
ЗА НЕКОИ ДИЈАЛЕКТНИ НАЗИВИ НА
РАСТИТЕЛНИОТ СВЕТ ВО РАДОВИШКИОТ ГОВОР
И НИВНАТА СИМБОЛИКА 37
- Даниела Ристова**
ФОНЕТСКО-ФОНОЛОШКИ СИСТЕМ ВО
ГРАДСКИОТ ВИНИЧКИ ГОВОР 47
- Мирјана Пачовска**
ЦЕЛОСНИ МАКЕДОНСКИ ФРАЗЕОЛОШКИ ЕКВИВАЛЕНТИ
НА ФРАЗЕОЛОГИЗМИТЕ СО ЗБОРОТ „ВОДА“ КАКО
ГЛАВНА КОМПОНЕНТА ВО ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК 57

Книжевност

- Ева Ѓорѓиевска, Даринка Маролова**
ТРАДИЦИОНАЛНИОТ АЗИСКИ ТЕАТАР И
ДРАМАТУРГИЈАТА НА БЕРТОЛД БРЕХТ 71
- Кристина Мијалкова**
ИЗБОРОТ НА ЛИЧНИТЕ ИМИЊА ВО РОМАНОТ „ПИРЕЈ“
ОД ПЕТРЕ М. АНДРЕЕВСКИ 79
- Драган Донеv, Толе Белчев, Данче Стефановска**
ПОСТМОДЕРНИСТИЧКИ СТРАТЕГИИ ВО МАКЕДОНСКАТА
МОДЕРНА И ПОСТМОДЕРНА ПОЕЗИЈА 87
- Александра Милева**
ЛИЧНИТЕ ИМИЊА ВО РОМАНОТ „И БОЛ И БЕС“ ОД СЛАВКО ЈАНЕВСКИ.. 97

Толе Белчев, Габриела Митева НЕАНТРОПОМОРФНИТЕ НАРАТОРИ ВО РАСКАЗИТЕ НА ДРАГИ МИХАЈЛОВСКИ	105
--	-----

----- *Методика*

Маријана Димитрова МЕТОДИКА ВО НАСТАВАТА ПО АНГЛИСКИ ЈАЗИК: ОСНОВИ ЗА ЕФЕКТИВНО ЧИТАЊЕ.....	119
--	-----

Марија Крстева, Драган Донеv ПЕРЦЕПЦИЈА НА СТУДЕНТИТЕ ЗА СОПСТВЕНИТЕ ПРОБЛЕМИ ПРИ ЧИТАЊЕ АНГЛИСКИ ТЕКСТОВИ.....	133
--	-----

ЗА ДИЈАЛЕКТНИТЕ НАЗИВИ НА БУБАМАРАТА (COCCINELLIDAE) И НАРОДНАТА СИМБОЛИКА ВО ШТИПСКО

Апстракт

Во овој труд ќе го разгледаме именувањето на инсектот од групата Coccinellidae, ред Coleoptera (тврдокрилци) во штипскиот говор (бубамара, литмара, летмара, патмара). Ќе се задржиме и на етимологијата и на значењата на соодветните називи, верувањата и обичаите што постојат во народната традиција во Штипско, како и симболиката на овие инсекти.

Клучни зборови: *македонска дијалектологија, лексика, етимологија, називи, симболи, бубамара, литмара, летмара, патмара*

Sanja Spaskovska

ON DIALECTAL DENOMINATIONS OF THE LADYBIRD (COCCINELLIDAE) AND ITS FOLKLORIC SYMBOLIC IN THE REGION OF STIP

Summary

In Stip linguistic territory there are several names for insects group Coccinellidae (бубамара, литмара, летмара, патмара) of the order Coleoptera (beetles). We will try to give an overview of dialectal names of insects to group Coccinellidae (бубамара, летмара, литмара, патмара), but will focus on etymology and meaning of the relevant names, beliefs and customs that exist in the folk tradition in Stip, as the symbolism of these insects.

Keywords: *Macedonian dialectology, vocabulary, etymology, Ladybird, Ladybug, Lady beetle, names, symbols*

1. Вовед

Инсектите се најбројна животинска група. Досега се откриени околу 5 000 000 видови инсекти, но нивниот број секојдневно се зголемува затоа што се откриваат нови видови од неистражените подрачја од Земјината топка. Постојат и корисни инсекти, но постојат разни видови на инсекти кои во себе содржат смртоносни или разни други отрови кои ги пренесуваат преку вбризување со убоди.

Некои од инсектите ги користиме како тотеми и симболи во духовниот живот, а некои, пак, се опишани во уметноста и музиката. Еден дел од инсектите се корисни инсекти, а други се штетни за човекот и растенијата, наштетуваат на здравјето на луѓето, или, пак, нанесуваат штети на земјоделството. Корисните инсекти ги опрашуваат растенијата, со помош на инсектите (пчелите) луѓето произведуваат мед, од свилената буба (*Bombyx mori*) и нејзините кокони се добива свилата, а штетните инсекти живеат во нашите домови, на земјоделските култури, а некои од нив живеат на домашните миленици, но и на луѓето, се хранат со крвта и пренесуваат многу болести.

Симболиката на инсектите во традиционалните светски култури е многу разновидна. За некои инсекти постои верување дека претскажуваат лоши настани, а пак за некои инсекти постои верување дека носат среќа. Се разликувале инсекти кои му се наклонети на човекот и оние кои се помалку наклонети кон него.

Инсектите во некои дијалекти се именуваат поразлично од стандардниот јазик. Во штипскиот регион нема многу разлики во именувањето на инсектите во однос на стандардните именувања. Многу стандардни називи се среќаваат во дијалектот со мали фонетски разлики или, пак, со поинаков акцент. Многу имиња на инсектите во штипскиот регион се даваат описно, според бојата на телото или според некој друг признак.

2. Инсекти и поделба на инсектите

Инсектите (научно: класа *Insecta*, од лат. *insectum*, позајмено од грч. *entomon* – расечи на делови) се група на членконоги кои имаат хитински надворешен скелет, триделно тело (глава, торакс и абдомен), три пара на членести екстремитети, сложени очи и две антени. Според големината има различни инсекти, но поголемиот број инсекти се големи меѓу 6 и 25 мм. Некои инсекти се хранат од цвеќињата, а некои цицаат животинска крв.

Различни проучувачи различно ги делат инсектите. Карл Лине ја вовел бинарната номенклатура за инсектите и ги дели инсектите на: типови, класи, редови, фамилии, родови и видови.

Во делото *Пољопривредна ентомологија на Милан Мачељски*, кое е главен извор на моето истражување за инсектите, тој ја користи онаа поделба која ја прави Карл Лине. Според Карл Лине инсектите се вбројуваат во класата Hexaroda, колено членконоги (Arthropoda). Тој ги дели инсектите на две поткласи: Apterygota (бескрилни инсекти) и Pterygota (крилести инсекти).

Поткласата Pterygota (крилести инсекти) се дели на две групи: на инсекти со непотполна преобразба (Heterometabola) и на инсекти со потполна преобразба (Holometabola). Во Holometabola, меѓу другите, се вбројува и редот на твдокрилците (Coleoptera). Класификацијата на твдокрилците е во четири подреда: Archostemata, Mухophaga, Adephaga и Polyphaga. Во подредот Polyphaga спаѓа и фамилијата на бубамари (Coccinellidae).

2. Фамилијата на бубамарите (Coccinellidae)

Бубамарите (Coccinellidae) се вбројуваат во групата на тврдокрилците во подредот Polyphaga. Бубамарите го добиле своето латинско име според зборот *coccinatus*, што значи облечена во црвено. Овие инсекти не се многу големи и нивната големина најчесто е од 1 до 10 мм. Оваа мала бубачка има тркалезно или елипсовидно тело што личи на купола, а стомачето ѝ е рамно. Тврдите, сјајни покрилци (елитри), кои ги покриваат нежните крилца за летање, можат да имаат најразлични живописни шари. Кога инсектот лета овие покрилци се отвораат за да не им пречат на задните крилца при летањето. Иако бубамарите честопати се прикажани со црвена боја и црни точки, повеќе видови можат да бидат со најразлични комбинации од бои и точки. Некои се портокалови или жолти со црни точки, други се црни со црвени точки, а некои воопшто немаат точки, туку коцкасти шари или пруги. Многу видови живеат само една година. Возрасните ја преспиваат зимата во суви, заштитени места и се будат кога времето се стоплува. Бубамарите се хранат со растителни вошки, а некои и со мувлата што се лепи на растенијата и ги оштетува. Тие не се штетни за луѓето поради тоа се едни од најсаканите и најомилените инсекти меѓу луѓето.

3. Дијалектни именувања на бубамарата во Штипскиот регион

На прашањето како се нарекува инсектот во штипскиот говор кој е со црвена боја и има нежни крилја (кој го гледаат на сликата) од испитаниците добив повеќе одговори.

Кај поголемиот број на говорители во штипскиот говор за бубамарата се употребува стандардниот назив: *бубам'ара*, *бубам'арата*, *бубама'ри*, *бубам'ари*, *бубам'аро*, но се среќава и демунитивна форма: *бубам'арка*, *бубам'арката*, *бубам'арки*, *бубамарките*. Називот *бубамара* е образуван од два елемента, лексемата буба и втор елемент добиен од личното име Мара, Марија.

Кај дијалектното именување *бубамара* имаме дијалектна диференцијација во однос на акцентот. Акцентот во дијалектните именувања останува на еден ист слог низ парадигмата.

Освен стандардниот назив се користат и називите: *летм'ара*, *летм'арата*, *летм'ари*, *летм'арите*, *летм'аро*, но и *л'итмара*, *литм'арата*, *ли'тмари*, *литм'арите*, *л'итмаро*. Од грчкиот јазик ја среќаваме калката *летмара* 'буба мара' од грчкото калиманка во варијанта *литмара*. Оваа име е добиено ономотопејски според тоа како лета бубачката.

Говорителите од село Брест ја нарекуваат и *патм'ара*, *патмар'ата*, *патм'ари*, *патмар'ите*, *патм'аро* затоа што според верувањата таа го покажува патот од каде ќе дојдат гости во домот.

4. Симболика на бубамарата

Еден од ретките инсекти кои имаат богата симболика кај нас е бубамарата. Секој се радува кога бубамарата ќе слета на неговата рака или кога ќе ја здогледа

во неговата близина. Иако, повеќето луѓе не сакаат инсекти, оваа бубачка претставува радост и убавина, но е и корисна затоа што се храни со црвите кои ги уништуваат посевиите. Бубамарите се групираат и презимуваат на скриено место, а фасцинантно е тоа што секоја наредна генерација на бубамари го бара истото место за да презими. Тие спаѓаат во заштитените животински видови, но и да не биле заштитени ретко некој би се осудил да убие бубамара, или поради бројните верувања или поради тоа што изгледаат толку слатко и совршено.

Според легендата овој невин, нежен и совршен инсект е дар од Девицата Марија. Совершенството се потврдува и со седумте точки што таа ги „носи“ на своите крилја, со оглед на фактот што бројот седум е пред се симбол на совршенството. Според легендата, Европа во средниот век бил нападната од наезда на инсекти, па поради тоа земјоделците побарале помош од Девицата Марија и секојдневно ѝ се молеле. Наскоро на полињата се појавиле бубамарите, инсекти со црвена боја кои се хранат со штетните инсекти. Кога бубамарите ги спасиле насадите земјоделците им го дале името „The Beetles Of Our Lady“, алудирајќи притоа дека ги испратила господарката. Крилјата на црвената бубамара ја симболизираат дамската манџија, а црните точки ги симболизираат воедно и радоста и тагата. Називот божја бубалка е најверојатно поврзан со седумте точки на нејзините крилја и со создавањето на светот. Седумте точки ги симболизираат седумте дена на создавањето: на седмиот ден бубамарата одлетува за да го објави божјото дело, а тоа е создавањето на светот. Ова толкување произлегува од значењето на бројот седум како сеопфатност во движење. Според Речникот на симболи на Шевалје и Гербрант бројот седум како своевиден динамизам е клуч на откровението: 7 цркви, 7 ѕвезди, 7 божји духови, 7 печати, 7 труби, 7 громови, 7 глави, 7 зла, 7 пехари, 7 кралеви.

Во сите култури се смета дека бубамарата е носител на среќа и благосостојба, дека остварува желби, носи среќа во љубовта, подобрување на финансиската состојба, но се смета и за весник на добивање писма и за заштитник на децата.

Во Швајцарија на малите деца им се кажувале приказни дека на свет ги донеле бубамари. Во Брисел точките на бубамарата која слетала на нечија рака го означуваат бројот на деца што ќе ги има таа личност, додека друго верување кажува дека тоа е број на месецот во кој ќе биде среќна таа личност, а третто, пак, дека бројот на точкичките на бубамарата која е затекната во домот го означува износот на долари кои наскоро ќе ги добие сопственикот на домот.

Се верува дека ќе се роди љубов помеѓу оние лица кои во исто време здогледуваат бубамара, а девојката на чија рака ќе „прошета“ бубамарата верува дека ќе се омажи во рок од една година. Според британските преданија, личноста ќе добие нови ракавици или шешир ако бубамара ѝ слета на раката, односно на главата. Веројатно оттаму постои митот дека објектот на кој ќе слета овој симпатичен инсект, ќе биде заменет со нов и во подобра верзија.

Средбата со неа е среќен чин за секого и кај секој предизвикува среќа,

радост. Онаа песничка „*Летни, летни бубамаро*“ сите ја знаеме. Децата бараат бубамара и кога ќе ја здогледаат ја пеат песничката „*Летни, летни бубамаро, донеси ми гости*“. Се верува дека на која страна ќе одлети оттаму ќе дојдат гости во домот. Доколку таа слета на раката на неомажена девојка, постои верување дека таа набргу ќе се омажи на онаа страна на која ќе одлети бубамарата.

Отсекогаш се верувало дека таа ги заштитува децата, па затоа ако бубамарата слета на раката на детето не треба да се избрка, туку е подобро да се почека таа сама да си замине.

Долетувањето на бубамарата е секогаш неочекувано, а кога долетува на човекот му наговестува подготвеност да пренесе некоја порака до некој негов близок (роднина или пријател). Се верува дека е весник за добивање на писма, па оттаму водат потекло стиховите „*Летни, летни бубамаро, донеси ми писмо...*”

Според верувањата таа носи ослободување од секојдневните грижи и проблеми, дарува трпение, а доколку слета на болен човек тоа значи дека тој брзо ќе оздрави. Со помош на бубамарата кај некои народи се одредува времето. Ако бубамарата слета на нечија рака се верува дека наредната недела ќе биде убаво времето. Ако при одлетувањето на бубамарата се замисли желба, насоката во која ќе одлети е онаа каде што ќе се оствари желбата.

Во секој крај од светот се верува дека не треба да се убие бубамарата затоа што тоа носи несреќа, па и да не постои такво верување никој не би се осудил да убие такво невино суштество.

И во Штипскиот регион овој инсект има богата симболика. Најмногу на нејзините бои се радуваат децата, но и возрасните не остануваат рамнодушни на нејзината појава. Никој не би помислил да ја повреди, ниту пак да ја убие бубамарата и поради тоа што се верува дека тоа носи несреќа, но и поради тоа што таа никому не наштетува. Се верува дека доколку бубамарата слета на нечија рака му носи среќа, радосен настан, гости во домот, убави вест, убави денови на сопственикот. Онаа популарна песничка децата ја пеат и во нашиот крај. Откако децата ќе видат бубамара ја примамуваат на своите раце и ѝ пеат песничка „*Летни, летни бубамаро, донеси ми гости*” и според верувањето на која страна ќе одлети бубамарата оттаму ќе дојдат гости. Поради тоа, во нашиот крај таа често се нарекува и патмара бидејќи го одредува патот од каде ќе дојдат гостите. Неомажената девојка со помош на бубамарата предвидува каде ќе се омажи, па и пее песничка „*Летни бубамаро на таа страна на која ќе се омажам*”. Постарите со помош на бубамарите одредуваат каква ќе биде жетвата. Ако во нивата со насадени житни култури се најде бубамара со седум точки се верува дека жетвата ќе биде лоша, но ако има помалку од седум се верува дека жетвата ќе биде многу добра и богата.

Во соновите нема некоја симболика, ниту значење. Поради тоа што се верува дека носи среќа, многу луѓе носат приврзоци со облик на бубамара.

3. Заклучок

Инсектите се најбројната животинска група. Поради тоа што инсектите се постојано во нашата близина оправдан е интересот за нивно проучување. Проучувачите ги делат на различни начини. Карл Лине ја вовел бинарната номенклатура за инсектите и ги дели инсектите во: типови, класи, редови, фамилии, родови и видови. Во редот на твдокрилците (Coleoptera) се вбројува и фамилијата на бубамари (Coccinellidae).

Кај дијалектните именувања од Штипско за бубамарата нема дијалектна диференцијација во однос на именувањето, туку во поглед на акцентот. Акцентот кај дијалектните именувања останува на еден ист слог низ парадигмата, а тоа е една од главните карактеристики на штипскиот говор. За разлика од стандардниот јазик, во штипскиот говор имаме поразлични демунитивна форми (бубамарка). Освен стандардното именување се среќаваат и дијалектни именувања (летмара, литмара, патмара) кои се дадени описно.

Што се однесува до симболиката, може да се заклучи дека во Штипскиот регион има богата симболика и верувања поврзани со бубамарата. Се верува дека бубамарата носи среќа, мир, благосостојба. Освен тоа бубамарата се користи и за предвидување на некои појави и работи.

Користена литература

- [1] Български етимологичен речник, I, II, III, IV. 1971, 1979, 1986, 1995. Софија: БАН.
- [2] Велковска, Снежана. 2011. Студии од македонската лексикологија и лексикографија. Скопје: ИМЈ.
- [3] Видоески, Божидар. 1998. Дијалектите на македонскиот јазик, том 1. Скопје: МАНУ.
- [4] Видоески, Божидар. 1999. Дијалектите на македонскиот јазик, том 2. Скопје: МАНУ.
- [5] Видоески, Божидар. 1999. Дијалектите на македонскиот јазик, том 3. Скопје: МАНУ.
- [6] Видоески, Божидар. 2000. Текстови од дијалектите на македонскиот јазик. Скопје: ИМЈ.
- [7] Видоески, Божидар. 2000. Прашалник за собирање на македонскиот дијалектен атлас. Скопје: ИМЈ.
- [8] Видоески, Божидар (прир. М. Марковиќ). 2001. Дијалектологија на македонскиот јазик 1. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“.
- [9] Видоески, Божидар (прир. М. Марковиќ). 2007. Дијалектологија на македонскиот јазик 2 (карактеристики на македонските дијалекти). Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“.
- [10] Гербран, Ален; Шевалие, Жан. 2005. Речник на симболите. Скопје:

Табернакул.

- [11] Китевски, Марко. 1989. Прилози за македонскиот фолклор. Скопје: Култура.
- [12] Конески, Блаже. 1954. Граматиката на македонскиот литературен јазик, дел II. Скопје: Просветно дело.
- [13] Конески, Блаже. 1982. Историја на македонскиот јазик. Скопје: Култура.
- [14] Конески, Кирил. 1995. Зборообразувањето во современиот македонски јазик. Скопје: Бона.
- [15] Маленко, Б. 2007. Штипскиот говор. Посебни изданија, кн. 50. Скопје: ИМЈ.
- [16] Пеев, Коста. 1970. За македонската дијалектна лексика. Скопје: ИМЈ.
- [17] Спасов, Д. 2012. Општа ентомологија. Штип: Универзитет „Гоце Делчев”.
- [18] Тресидер, Ц. 2001. Речник на симболи. Скопје: ТРИ.
- [19] ТРМЈ – Толковен речник на македонскиот јазик, том I, II, III, IV, V. ИМЈ, Скопје 2003- 2012
- [20] Цветановски, Гоце. 2001. Глаголите со значење менување на влакно кај добитокот во дијалектите на македонскиот јазик. Скопје: ИМЈ.

Литература на латиница:

- [1] Bezlaj, France. 1976-2005. Etimološki slovar slovenskega jezika. Ljubljana.
- [2] Kamings T, Endru. 2004. Sve o simbolima. Beograd: Narodna knjiga-Alfa.
- [3] Klaič, Bratoljub. 1966. Veliki rječnik stranih riječi. Zagreb: Zora.
- [4] Maceljski, Milan. 1999. Poljoprivredna entomologija. Čakovec: Zrinski.
- [5] Skok, Petar. 1971-74. Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika. Zagreb: JAZU.
- [6] Snoj, Marko. 1997. Slovenski etimološki slovar. Ljubljana: Mladinska knjiga.